

Тигэд, баса цагтан ёвдожо-ёвдоже, олон сэлэс ралжа, ёр гөлгөжө шидэрдийн ирсэн заманде, эврэне хотондон күүрдэ ирүүдэн. Голдон кэрвэ; би, хойр царан эврано малшудала нилүүлчөхэд, шөрөн чидрэлчөхэд, герине гаса цар тэргөн дэре, эсэ-ийрэн оро ясанди авад унтуво...

Унтэджо-унтэдже серэн гикэно, наран тэйин мангиде гарад бэди, мана эке насаге! „Бэс-бэс Чоно, сөнй хойр царини хулха абче бэдже кэбтэ, ингэд гиклэ, гэсени гол, арце бийэнь жосон голдасен, эврэрен шу олсар холвата бэдже“ - гидже келдэйнэ. - „Энэ сонин ёлбо“ - гидже санад босад, царшудурэн орад халжэла... тигэ, мана хойр цар кёвэртэ орсони лабта. - „Сөнйэ минян олдэе царшуд илча, али“ - гэд халжэла - ёмөн уга... Тигэд шинийн, Голдехте ямаран зох болсан мэдэд: - „Буйн болтөха күндэ бичэ колито“ - гэд сурдже-сурдже эхэсэн шен үгинь абубо...

Тигэн гикэни, насаго „хулхэде дахултэн“ - гэд сурад ардэни орад бэхелэ, бичкөн ёлги ладже гунжажева гэд, наса дэвэдже сурше уга болгадже цёмөрэйкэр, дахулдже гарад, нэгүр, мана хатенэсе жөтө гаргал уга, дахулад, ёвдожо-ёвдоже, кё-гөлгөтэ салага адогарни арэве, нар-цар хойр гөлгөлдэ котөлдже-көтөлдэе, кэрү мана хотонур абчи ирдэ, эврэме ээл дэрэсе царшудике авхулад, кэгүр дахулджи-дахулдже, абче ирсэн бэдже. Түнэ хёне, эцегэн, хулха кэхэр седэлгөн бэхо билэ, аман зурад бэвүво...

Тигэд, Чоно-Цезен, энэ тудлан дусчөхэд - „альком Шолвур, шйя амэже хаксад бэ-вөшө, тэре йрэйссон дэйдэ нэгэ цёйце квлчөн, би чамдэ дэйдэ нэгэ ёвдөлас кэлсүво“ гиво.

(Сунгаце иркемон).

---ооо---
---о---

САНА АРИШНОВ.

МАНА ЭНДҮ ЁВДӨЛ.

„Буйни үндесөн бусудте дүрсөхлэ - орад эчүкөн;
Гэм-гумин үндесөн бусудте дүрсөхлэ - орад икэ“.
(Буржени зэрлен).

Нарта оршилонгдө тёрөксони хёне оршилонгин дөрвөн даладе бэрөкдөнэ гидөк: тёркө, өтөлкө, өбдөкө, үкөкө - энэ дөрвөн нён. Тигэд чиги энэ нөтиге санад, одор сөни цак зурганде аддал уга йевэл ёвулкө нэрентэ кэмэн - гидже бидэндэ буржөн номнөгөсөн нён.

Басө, бдгэ улан залата хальмак гидөк нэрэе бидөн „учерамгин ора дэре цак ондинде би кэмэн“ - Буржөн Ванже зэрлик эгүлсөн туле, энэ дэлбрөл йер ора дэрэн Буржөн Ваншиги задже ёснаба гиксэн сэтнэл йер улан зала бидөн хадөдө, „улан залата хальмак ёметөн кэмэн“ эврэ бийдэн шингэгэд кесөк зун дами болонсон ёсен энэ нён.

Тигэд, дарудө, минян кэлкө үгикө: хальмак ёметөн - носөн угадан шулуи иджөлдөдөк, сүйл угадан шулуи шартөдак. Түни туле, энэ „Хальмак тангачин Туггин“ гаргачи „Цаган ёвсени долъган“ гикчи нэртэ, мана седкөлдө тасөндкитэ, угав-узөлөлэ тусөлцөдак журналде, түнэ цёкөн калжаде, минни түрбөксөн, мана хальмак уралан бэсэн ёсө болөк бадөл халгиги мөдөсө-чадесарен сергэдже бичиссөн дөктериги бахтадже эсө болхин тулдө, мана бдгэ цакгин ёвдөдөл-бэдөл халонгиги ажарар, жураг-гугар бичөкчө минни энэ.

Арсин хана нутгөтө учерөксан ахү инэ дәнэ рөлдө наран-царан хойр цокулад, галачулад, мал-герэн гөлгэд, тёр-чадкан тасөлулад, тёрөл-тёрсөхэсэн хавчад, халдөксөн-чалчадөксан дэ-церэтин нүртө катрэн-гүгэд, авө-эдыл алулөн, ахө-дүгэн алдан, адөл-малан арчин, хадө-чолун залар, хату халгин утөдө, хэвөрөлдөн нүрөксөн церэтин ёлнйсө хальмак чирдгарен нүрдже орад, махе-чалчикө джидө-үлдин үзүр иркелэ - шадкан ховрегэн дурдад, олөскө-ундасөхө цагтан олон буржөдан дурдад, ёлөшиктэ мангосөшудин (улашудин) соядө, амта талин ёралде артаке ёлтэн ёволхыггини рөбдүлөн, уллөн-ундзулөн үлдэдже оркад, - ганцөхарөн сөндан эндө ирөксөн бийэн санад, уртөкөк халкган шартадже оркад гөлдөнг-гөлдөнг гэд бидөк

энэ ёвдогосо эврийн байдл дийлдээгээ зэвгэн үлэ. Солонг аймга: адал адал адал дийлин турлар олон зүүсэн айга уза ёвата. Эдэнн завгар авад, хамар эрвэ ухам эсэ мурдан болж болвочу, энэ бусу айга дурагад, зух цугинь биши, сэгинь (Иир адов ятскадан, модон замга тэрсөөн-тэрсөөн тэрэ ав-сарыгчон, айга дурагад бвл-ко-тогосольхо акета нэсэн эрдэм-янао татонам) Улагер тэдэн метү бидэн улусон, күндэме - нэгэ бичиге йлтоня бэдел ода авга зэбтэ бичүүви?

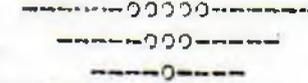
Йлтоня бэдел авжин тула нэрвэтайль эн-бо кемэйүлдэ?
Усон метү ундан дарулжа бэдел гаргад, биеэксенде хото метү агар дүүргэд удег йриэн татад; бэсе, зурган оол луга тэбэксен сүүртэ ангин бэдел гаргад, монхонго бэрсэдэсэн бие-бэн танил уга, зарагин үсон метү, хэбэргин гүден метү болад ондин сохтугин дүрэр цүгдэгэн хаяд; зэбон сэхэн уга бэдел, зорыгтэ дэб-лон калон бэдел, зурда-завсарае ханьцаксен араган тачангулад модоке метү бэ-дел занган хаяд; бэсе, койр кэбон замга хорга дийлин калон йер, монхондвожу садкеллиг үндөсөн йер, хорга уга сунган, хоб-шоб зэбцен кэлэлцедон бен булсулад, энэ хамар йир нэрэс уга, маша цаяга ёвдолни мур тебчедми хаяд, хэрсонь хальмак Уде хамарга кэцэн, хана ёвдог гаазарган, хальмак йлтондо туста Ула болон, Уга гергүтениги шүүн, күндон, күуцэн үлдэе - энэ хана ахе нэрэс.

Тигэд чиги улаа залата хальмак йлтондо кэлэлцэдон: „Божин зүүсэн нэгэн, зорыгчигини үгэ нэгэн“ - гидже. Бэсе кэлдэн: „хучондо худон уга, хобто үнэс уга“ - гидже. Энэ хамар маргата шөн.

Адов сүлдони ирэд, энэ шинэн койр нэгэ хамарга мураксон йлтоня бэдел - йлтига му гэд, босон дорондхийлжин тулда бичигдэе биче. Зух болвол, йлтоня бэдел болон, эврий бийлн чиги илэ гэд хамарга бэдел, сэткэл йер гансараг тэрдэ, зурган илнн хордон галудад, йлтон чигернин бэлэ, олон йлтон улам дунда шүүин арга болтоха хамар санад бичуе.

Эзлони эбэр нэсэн иэ үгэ нэгэндэсэн чиги биеэ, Уэгин мурацар чигэндэсэн чиги биеэ. Олсонсон, сонсонсон улос хэрдэ надэ йкетэн.

Маша нитэ сэн зэрлин бэбэндэ харжин нидэн, сэн кэбтэн тонилорсондо одохин орту оролгон даде, энэркү вэр кэбэрсен урсон аргин зокал йер, годадхан үлдэксен булж садон нугудга сүэсөгөлкү вэр кэбэрс-ү.

БУДДИЗМ В АМЕРИКЕ.

Известно, что Буддийская религия чуть ли не единственная из существующих религий человечества, которая, будучи самой старой, имея последователей в большей половине мира, не прибегала для своего расширения ни к насилию, ни к активной пропаганде, но, тем не менее, в 20-м веке она продолжает расти и привлекать сердца всё новых и новых последователей, тоскующих по доброте и миру всему сущему на земле. В этом отношении большой интерес представляет печатаемые ниже письма, полученные настоятелем буддийского храма в Белграде, калмыцким бакой Амальдиновым, который любезно предоставил эти письма для ред. „Л.В.“.

I.

Нью-Йорк.
Уважаемый отец Амальдинов. При посредстве буддийской миссии в Лондоне я узнала о вашей Белградской группе и была также уведомлена о том, что вы предлагаете Великому Владыке Будде. Будучи вице-Президентом Общества „Маха-Вадхи“ в Америке, я пользуюсь случаем написать с вами и послать вам привет от американских буддистов. Вы будете заинтересованы узнав, что в музее Перикса в Нью-Йорке имеется буддийский алтарь, который является точной репликой библиотеки Тибетского монастыря. В библиотеке имеется много священных предметов из Тибета, а также священные писания северных буддистов, присланные из монастыря в Тибете. Примите мои лучшие пожелания Вам и Вашей группе.
Искренно уваж. Вас М-м Петти Корш.